

Criteria and scale to evaluate the positive communication of preschool children 4 - 5 year-old in scientific discovery activities

ABSTRACT

The article mentions a system of criteria and a scale to evaluate the positive communication of 4 - 5 year-old preschool children in scientific discovery activities. The development of criteria and evaluation scales is decisive in how to organize research on the current situation as well as conducting observation methods to obtain results on the current status of positive communication of preschool children 4 - 5 year-old in scientific discovery activities. On that basis, propose appropriate measures to positively impact children's communication positivity.

Keywords: Positive communication, scientific discovery, 4 - 5 year-old.

Tiêu chí và thang đánh giá tính tích cực giao tiếp của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học

TÓM TẮT

Bài báo đề cập đến hệ thống tiêu chí và thang đánh giá tính tích cực giao tiếp (TTCGT) của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học (KPKH). Việc xây dựng các tiêu chí và thang đánh giá có ý nghĩa quyết định đến cách thức tổ chức nghiên cứu thực trạng cũng như tiến hành phương pháp quan sát nhằm thu được kết quả thực trạng TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH. Trên cơ sở đó, đề xuất những biện pháp phù hợp nhằm tác động tích cực đến TTCGT của trẻ.

Từ khóa: Tính tích cực giao tiếp, khám phá khoa học, trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giao tiếp là một trong những hoạt động đặc trưng của xã hội loài người. Thông qua giao tiếp, cá nhân bằng hoạt động của chính mình chiếm lĩnh những tri thức, kinh nghiệm lịch sử xã hội loài người. Đối với trẻ mẫu giáo, hoạt động giao tiếp, mà trước hết là tính tích cực giao tiếp (TTCGT) đóng vai trò quan trọng trong việc tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển các chức năng tâm lý của trẻ như: nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm – kỹ năng xã hội.

TTCGT của trẻ mẫu giáo được hình thành và phát triển trong các hoạt động giáo dục ở trường mầm non, đặc biệt là hoạt động khám phá khoa học (KPKH). Đây được xem là một trong các hoạt động bổ ích và lý thú đối với trẻ mẫu giáo, nhất là trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi. Việc đánh giá chính xác được mức độ biểu hiện TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH là cơ sở giúp giáo viên mầm non xây dựng những biện pháp phù hợp kích thích sự tìm tòi, ham hiểu biết của trẻ. Do đó, bài viết dưới đây đề cập đến hệ thống tiêu chí và thang đánh giá TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH.

2. NỘI DUNG

2.1. Một số vấn đề về TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH

TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH là một phẩm chất tâm lý của trẻ

trong hoạt động giao tiếp nhằm tìm tòi, phát hiện, khám phá thế giới xung quanh bằng cách quan sát, so sánh, phân loại, thử nghiệm, dự đoán, thảo luận, giải quyết vấn đề, kết luận để tăng hiểu biết của bản thân trẻ. TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH thể hiện ở nhu cầu giao tiếp, tính chủ động trong giao tiếp và sự thích ứng, hòa nhập vào các quan hệ giao tiếp.

2.2. Khách thể và phương pháp nghiên cứu

Khách thể nghiên cứu chính của đề tài là trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi ở một số trường mầm non tại Thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định.

Để tìm hiểu thực trạng TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH, chúng tôi sử dụng phối hợp đồng bộ nhiều phương pháp nghiên cứu, trong đó phương pháp nghiên cứu chính là phương pháp quan sát.

2.3. Tiêu chí và thang đánh giá TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH

Dựa vào khái niệm TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH, chúng tôi đánh giá TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH trên các mặt biểu hiện: Nhu cầu giao tiếp, tính chủ động trong giao tiếp và sự thích ứng, hòa nhập vào các quan hệ giao tiếp. Chúng tôi đưa ra tiêu chí và thang đánh giá TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH cụ thể như sau:

Bảng 1. Tiêu chí và thang đánh giá TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH

Tiêu chí		Mức độ biểu hiện		
		Thấp (1 điểm)	Trung bình (2 điểm)	Cao (3 điểm)
1. Nhu cầu giao tiếp	1.1. Sự chú ý, quan tâm đến cô trong hoạt động KPKH	Trẻ chỉ thỉnh thoảng mới tập trung chú ý, quan tâm đến cô trong hoạt động KPKH: - Thường biểu hiện lơ đãng, nhìn chỗ khác, nói chuyện, làm việc khác; - Ít dõi mắt theo động tác hướng dẫn của cô; - Không thực hiện hoặc thực hiện chậm các yêu cầu của cô (di chuyển về vị trí làm thí nghiệm khoa học, sử dụng vật dụng theo hướng dẫn, bắt đầu hành động/ kết thúc hành động); - Không nhắc lại được/ chỉ nhắc lại được một phần những thuộc tính, đặc điểm, thao tác với các sự vật, kể lại hiện tượng xảy trong thí nghiệm KPKH.	Trẻ thường xuyên chú ý, quan tâm đến cô trong hoạt động KPKH nhưng thỉnh thoảng vẫn có sự xao lãng: - Tập trung quan sát cô nhưng đôi lúc nhìn chỗ khác, bị các tác động bên ngoài làm phân tâm; - Thường xuyên dõi mắt theo động tác hướng dẫn của cô nhưng chưa quan sát đầy đủ tất cả động tác của cô; - Thực hiện nhanh các yêu cầu của cô (di chuyển về vị trí làm thí nghiệm khoa học, sử dụng vật dụng theo hướng dẫn, bắt đầu hành động/ kết thúc hành động) nhưng thỉnh thoảng còn hành động theo sở thích, cần có chút thời gian mới bắt kịp tốc độ hoạt động của cô; - Nhắc lại được gần hết những thuộc tính, đặc điểm, thao tác với các sự vật, kể lại hiện tượng xảy trong thí nghiệm KPKH, chỉ quên vài chi tiết nhỏ.	Trẻ tập trung cao độ từ đầu đến cuối giờ học vào sự chú ý, quan tâm đến cô trong hoạt động KPKH: - Hoàn toàn tập trung quan sát cô và đồ dùng thí nghiệm, các hiện tượng đang diễn ra trong thí nghiệm, ...; - Đưa mắt dõi theo tất cả các động tác của cô, nghiêng đầu, hướng về phía cô; - Thực hiện nhanh và gọn gàng các yêu cầu của cô (di chuyển về vị trí làm thí nghiệm khoa học, sử dụng vật dụng theo hướng dẫn, bắt đầu hành động/ kết thúc hành động), luôn dẫn đầu trong nhóm trẻ khi di chuyển và luôn bắt kịp nhanh nhất hoạt động của cô; - Nhắc lại được toàn bộ những thuộc tính, đặc điểm, thao tác với các sự vật, kể lại hiện tượng xảy trong thí nghiệm KPKH một cách đầy đủ và chính xác.
	1.2. Phản ứng cảm xúc khi có sự xuất hiện của cô, bạn trong hoạt động KPKH	Trẻ không thể hiện cảm xúc hoặc thường xuyên thể hiện cảm xúc tiêu cực, ít thể hiện cảm xúc tích cực: - Thường xuyên tỏ ra thờ ơ, lạnh nhạt, nhiều khi không nhìn cô, bạn trong khi tham gia hoạt động KPKH; - Ít thể hiện sự chào đón cô, bạn bằng cách nhòms dậy, kéo tay, chạy theo	Trẻ thường xuyên có những cảm xúc tích cực khi cô, bạn xuất hiện nhưng đôi lúc có thể hiện cảm xúc tiêu cực: - Thường xuyên thể hiện thái độ vui vẻ khi thấy cô, bạn xuất hiện nhưng thỉnh thoảng lại hời hợt, không quan tâm; - Quay người về hướng cô, bạn xuất hiện, nhòms dậy,	Trẻ luôn luôn thể hiện cảm xúc tích cực khi có sự xuất hiện của cô, bạn: - Vui mừng, ríu rít khi cô, bạn xuất hiện, hướng mắt về phía cô, bạn khi tham gia hoạt động KPKH; - Chân tay cử động có xu hướng muốn ôm lấy,

		cô, bạn khi di chuyển về vị trí làm thí nghiệm khoa học; - Ít quán quýt theo cô mỗi khi cô di chuyển trong hoạt động KPKH, đứng/ngồi ở khoảng cách khá xa cô so với các bạn khác; - Có sử dụng hành động thiếu dự nhậ nhận, lời nói khắt khe, khó chịu khi cô và bạn xuất hiện trong hoạt động KPKH; - Ít quan tâm đến việc cô, bạn rời đi khỏi góc hoạt động hoặc khi cô, bạn kết thúc hoạt động KPKH.	kéo cô và bạn cùng thực hiện hoạt động với trẻ; - Thường xuyên đi theo sau cô nhưng còn giữ khoảng cách nhất định; - Hành động lịch thiệp, chào hỏi cô nhưng thỉnh thoảng thể hiện sự khó chịu khi cô, bạn đến tham gia cùng trẻ trong hoạt động KPKH; - Quan tâm đến việc cô, bạn rời đi khỏi góc hoạt động hoặc khi cô, bạn kết thúc hoạt động KPKH.	cầm lấy tay cô, bạn; sà vào lòng cô khi cô đến; - Quán lấy cô, theo cô di chuyển trong hoạt động KPKH, muốn được ngồi gần cô; - Lời nói đầy diễn cảm khi chào đón cô, bạn qua giọng điệu như reo lên; - Trẻ buồn khi cô, bạn rời đi khỏi góc hoạt động hoặc khi cô, bạn kết thúc hoạt động KPKH.
	1.3. Bộc lộ cảm xúc trong giao tiếp với cô, bạn	Trẻ không bộc lộ cảm xúc trong giao tiếp hoặc thường xuyên thể hiện cảm xúc tiêu cực: - Chưa biết cách bộc lộ sự vui vẻ, háo hức hay an ủi, chia sẻ cảm xúc với cô, bạn; đứng dưng trước cảm xúc vui/buồn của cô, bạn trong các tình huống giao tiếp xảy ra trong hoạt động KPKH; - Hiếm khi thay đổi hành vi theo cảm xúc của cô, bạn; vẫn giành đồ dùng thí nghiệm/ vật dụng dùng chung trong hoạt động KPKH khi bạn khóc, vẫn nghịch khi cô buồn và các bạn không thực hiện theo hướng dẫn của cô, ...; - Thường xuyên thể hiện cảm xúc tức giận, cáu kỉnh trong các tình huống giao tiếp trong hoạt động KPKH, thỉnh thoảng gây gổ với bạn; khóc lóc, la toáng lên du	Trẻ bộc lộ cảm xúc lúc tích cực, lúc tiêu cực; cảm xúc tích cực là chủ yếu; đôi lúc dễ dao động (chuyển từ cảm xúc tích cực sang tiêu cực): - Bộc lộ sự vui vẻ, háo hức hay an ủi, chia sẻ cảm xúc trong giao tiếp nhưng chưa nhất quán với hành động bên ngoài, thỉnh thoảng thể hiện cảm xúc không phù hợp với tình huống giao tiếp xảy ra trong hoạt động KPKH; - Thường xuyên thay đổi hành vi phù hợp với cảm xúc của cô, bạn nhưng thỉnh thoảng vẫn hành động theo cảm xúc của bản thân, vẫn duy trì hành vi hiện tại của mình; - Trẻ đã biết kiềm chế những cảm xúc tiêu cực khi được cô giải thích, vỗ về;	Trẻ bộc lộ một cách thường xuyên và ổn định cảm xúc tích cực trong các tình huống giao tiếp xảy ra trong hoạt động KPKH: - Vui vẻ, háo hức hay an ủi, chia sẻ cảm xúc với cô, bạn bằng hành động vỗ tay, tán thưởng, hò reo khi cô thực hiện thí nghiệm thành công; vỗ về, cầm tay, ôm lấy,... bạn khi bạn chưa thực hiện được hành động theo hướng dẫn của cô; - Luôn nhanh nhẹn thay đổi hành vi của mình phù hợp với cảm xúc của cô, bạn; thấy cô buồn thì không nghịch nữa; dễ dàng, nhường nhịn cho bạn khi bạn khóc; - Biết điều chỉnh cảm xúc khi được cô nhắc nhở, thể hiện sự vui vẻ trong giao tiếp;

		được cô giải thích, đỡ dành; - Chưa biết cách chia sẻ cảm xúc của bản thân qua lời nói.	- Thỉnh thoảng chia sẻ cảm xúc của bản thân qua lời nói với cô, bạn.	- Thường xuyên chia sẻ cảm xúc của bản thân qua lời nói với cô, bạn: “Con rất vui”, “con buồn khi...”,...
2. Sự chủ động trong giao tiếp	2.1. Chủ động thiết lập quan hệ tiếp xúc và kết thúc giao tiếp	Trẻ bị động trong giao tiếp: - Không chủ động lựa chọn nhóm bạn khi tham gia giờ hoạt động KPKH, chờ cô chia nhóm hoặc sắp xếp chỗ cho mình; - Ít khi chủ động lại gần cô và bạn để trao đổi về những thắc mắc trong giờ học, thường đứng ở xa nhìn bạn với ánh mắt dò hỏi; - Ít chủ động hỏi lại cô khi chưa nghe rõ, ít nói với cô và bạn những mong muốn, những suy nghĩ của mình.	Trẻ có chủ động trong giao tiếp nhưng không thường xuyên, không ổn định: - Có chủ động lựa chọn nhóm bạn khi tham gia giờ hoạt động KPKH nhưng không thường xuyên; - Có chủ động lại gần tiếp xúc với cô và bạn để bắt đầu hoạt động nhưng chỉ ở mức đi đến gần, dừng lại nhìn, ấn nhẹ vào cô/bạn, sau đó chờ đợi cô/bạn bắt đầu cuộc giao tiếp; - Có hỏi lại cô khi chưa nghe rõ lời cô nói nhưng không thường xuyên. Trẻ thỉnh thoảng mới bày tỏ bằng lời mong muốn và suy nghĩ của mình về những gì xảy ra trong giờ học KPKH với cô, bạn.	Trẻ thường xuyên chủ động trong giao tiếp: - Thường xuyên chủ động lựa chọn, quyết định số lượng và thành viên nhóm khi tham gia hoạt động KPKH. - Luôn chủ động lại gần, tạo sự chú ý với cô, bạn; biết cách bắt đầu một cuộc trò chuyện hay hoạt động bằng cách mỉm cười, miệng hỏi chuyện cô/bạn, kéo tay bạn, ... - Thường xuyên chủ động hỏi lại cô khi chưa nghe rõ, nhất là những nội dung yêu cầu dài hay câu hỏi khó; luôn luôn dùng lời nói biểu cảm có ngữ điệu để nói về những suy nghĩ, mong muốn của mình.
	2.2. Chủ động đề xướng và giải quyết các vấn đề trong giao tiếp	Trẻ bị động trong việc đề xướng vấn đề và giải quyết vấn đề trong các tình huống giao tiếp trong hoạt động KPKH: - Thường xuyên chờ đợi cô hoặc bạn phân công nhiệm vụ để thực hiện trong hoạt động chung; - Ít khi tự hoàn thành nhiệm vụ của mình, bỏ dở công việc và chờ đợi cô/bạn giúp đỡ là chủ yếu; - Thường xuyên im lặng trong quá trình hoạt động cùng bạn, ít khi chủ động	Trẻ có chủ động trong việc đề xướng vấn đề và giải quyết các vấn đề trong các tình huống giao tiếp trong hoạt động KPKH nhưng không thường xuyên và không ổn định: - Có chủ động nhận nhiệm vụ nhưng chưa thường xuyên; - Có tự giác thực hiện nhiệm vụ của mình nhưng cần có sự giúp đỡ thêm của cô và sự giúp đỡ của bạn mới hoàn thành nhiệm vụ; - Thỉnh thoảng có nêu ra ý kiến cá nhân khi tham gia hoạt động, nhưng lắng	Trẻ thường xuyên chủ động trong việc đề xướng vấn đề và giải quyết vấn đề trong các tình huống giao tiếp trong hoạt động KPKH: - Luôn chủ động nhận nhiệm vụ cho mình và tích cực phân công nhiệm vụ cho các bạn trong nhóm; - Luôn tự hoàn thành phần việc của mình, chủ động giúp đỡ bạn để hoàn thành nhiệm vụ chung; - Luôn là người nêu ra các ý tưởng thực hiện hoạt động, định hướng

		nói ra ý kiến, ý tưởng cá nhân; - Giải quyết mâu thuẫn trong quá trình giao tiếp bằng hành động tiêu cực (hét vào mặt bạn, đánh bạn, xô bạn ngã,...) hoặc khóc to chờ cô đến hoặc lảng tránh, chạy đi chỗ khác; - Ít phát biểu ý kiến trong giờ học và ít đặt câu hỏi với cô, bạn.	nghe ý kiến của bạn là chủ yếu; - Có chủ động làm hòa khi nảy sinh mâu thuẫn với bạn nhưng thỉnh thoảng vẫn có hành động gây gổ, chờ đợi cô đến giải quyết xung đột là chủ yếu; - Thường xuyên phát biểu ý kiến trong giờ học nhưng thỉnh thoảng nội dung phát biểu chưa đúng trọng tâm câu hỏi; nhiều khi đặt câu hỏi không liên quan đến nội dung bài học.	và điều khiển nội dung giao tiếp trong nhóm; - Ít khi nảy sinh mâu thuẫn khi giao tiếp với bạn, đưa ra các ý kiến xử lý các tình huống tiêu cực xảy ra trong nhóm; - Thường xuyên phát biểu đúng trọng tâm câu hỏi, chủ động đặt ra nhiều câu hỏi cho cô và bạn nhằm tìm hiểu bài học.
	2.3. Chủ động tìm và sử dụng phương tiện giao tiếp	Trẻ bị động trong việc tìm và sử dụng phương tiện giao tiếp: - Ít nói và nói theo trong khi giao tiếp với cô, bạn; - Rất ít khi nhận xét khi bạn thực hiện các thí nghiệm trong hoạt động KPKH, thường là ngồi nghe bạn nhận xét; - Chưa thành thục trong việc sử dụng ngôn ngữ sao cho đúng ngữ cảnh, ngữ điệu (điều chỉnh cường độ giọng nói to/nhỏ, tốc độ nhanh/chậm, sắc thái biểu cảm trong lời nói,...); - Chưa biết phối hợp cả 2 phương tiện giao tiếp để giao tiếp có hiệu quả.	Trẻ có chủ động tìm và sử dụng phương tiện giao tiếp nhưng không thường xuyên, không ổn định: - Nói nhiều khi giao tiếp với cô, bạn trong khi thực hiện hoạt động KPKH nhưng nhiều khi nói về vấn đề không liên quan đến bài học; - Có đưa ra lời nhận xét khi bạn thực hiện các thí nghiệm trong hoạt động KPKH nhưng không thường xuyên, lời nhận xét chưa rõ ràng; - Có lúc lựa chọn ngôn ngữ chưa đúng với ngữ cảnh, ngữ điệu trong tình huống giao tiếp; - Đã biết cách kết hợp các phương tiện giao tiếp nhưng chưa thường xuyên và đạt hiệu quả.	Trẻ chủ động tìm và sử dụng cả 2 phương tiện giao tiếp: - Nói nhiều, ngôn ngữ hoạt bát, thậm chí nhiều khi tranh cãi, cướp lời bạn; chủ động dẫn dắt nội dung cuộc giao tiếp và “lái” chủ đề cuộc giao tiếp theo nhiều hướng khác nhau; - Có chủ động đưa ra lời nhận xét bạn: khen bạn vì bạn nói hay/làm đúng yêu cầu hoặc phê bình bạn vì bạn không nói được/không làm được thao tác trong hoạt động KPKH; - Sử dụng ngôn ngữ đúng ngữ cảnh, ngữ điệu, có lúc còn biết cách ứng xử bằng ngôn ngữ, hành vi tức thời trong tình huống nhất định; - Biết cách thường xuyên phối hợp cả 2 phương tiện giao tiếp để giao tiếp hiệu quả.
3. Sự thích ứng,	3.1. Thích ứng với môi trường	Trẻ khó thích ứng được trong môi trường giao tiếp với cô, bạn;	Trẻ thích ứng chậm trong môi trường giao tiếp với cô, bạn;	Trẻ thích ứng nhanh trong môi trường giao tiếp với cô, bạn;

hòa nhập vào các quan hệ giao tiếp	hệ trẻ-cô, trẻ-trẻ	- Thường nhút nhát trong giao tiếp với cô, bạn; chưa tạo được cảm xúc tích cực với đối tượng giao tiếp; ít nhìn thẳng vào mắt đối tượng giao tiếp, lảng tránh các câu hỏi của cô, bạn trong các tình huống, giao tiếp trong hoạt động KPKH; - Thường có cách ứng xử chưa đúng mực với cô, bạn: không nghe lời hướng dẫn của cô, nói leo trong giờ hoạt động, chọc bạn khóc, tranh giành đồ chơi với bạn, ...; - Thường gặp khó khăn trong giao tiếp khi thay đổi nhóm thực hiện hoạt động KPKH; - Ít thể hiện cảm xúc tích cực bằng lời nói nhằm tạo sự gần gũi trong giao tiếp với cô, bạn.	- Thích giao tiếp với cô, bạn nhưng nhiều khi còn lúng túng, bối rối trong cách diễn đạt hay cử chỉ, hành động; biết cách tạo ra cảm xúc tích cực với đối tượng giao tiếp nhưng chưa thường xuyên và ổn định; - Thỉnh thoảng vẫn có hành vi ứng xử chưa đúng mực với cô, bạn nhưng khi được cô nhắc nhở thì đã điều chỉnh được; - Giao tiếp được với nhóm mới khi thay đổi nhóm thực hiện hoạt động KPKH nhưng vẫn gặp một số khó khăn nhất định và cần thêm thời gian để làm quen; - Có những câu nói tích cực, làm hài lòng đối tượng giao tiếp nhưng chưa sử dụng thường xuyên.	- Giao tiếp cởi mở, tự nhiên với cô, bạn; tạo cảm giác dễ gần, thân thiện với đối tượng giao tiếp; dễ dàng tham gia giao tiếp với cô, bạn trong hoạt động KPKH; - Có cách ứng xử phù hợp với cô, bạn trong các tình huống giao tiếp, biết đặt mình vào vị trí của người khác để đồng cảm, chia sẻ: thấy bạn khóc thì dỗ bạn, thấy cô mệt thì giúp đỡ cô, ...; - Bắt nhịp nhanh vào hoạt động cùng với nhóm hoạt động mới và giao tiếp có hiệu quả; - Sử dụng nhiều câu nói thể hiện cảm xúc tích cực với cô, bạn: “Con thương cô lắm”, mình thích bạn này”,...
	3.2. Hòa nhập với nhóm bạn bè	Trẻ khó khăn trong việc hòa nhập vào nhóm bạn: - Thường thực hiện các hoạt động trong giờ học một mình, ít có sự giao lưu với bạn; - Ít có bạn đến rủ cùng tham gia hoạt động; - Thường có thái độ tiêu cực khi hợp tác với bạn: bắt nạt bạn, tranh đồ dùng, đánh bạn, ...;	Trẻ đã học được cách hòa nhập vào nhóm bạn nhưng vẫn còn bị động trong một số tình huống giao tiếp nhất định: - Thỉnh thoảng có sự giao lưu, trao đổi với bạn nhưng hoạt động một mình là chủ yếu; - Được bạn rủ tham gia các hoạt động nhưng không nhiều; - Thỉnh thoảng vẫn có thái độ tiêu cực trong hợp tác với bạn nhưng khi được cô nhắc nhở đã biết thay đổi: xin lỗi bạn, làm hòa với bạn, ...; - Có nhóm bạn thân nhất định để giao tiếp, thỉnh	Trẻ dễ hòa nhập, hòa nhập nhanh vào nhóm bạn: - Luôn tham gia hoạt động cùng bạn, trao đổi và bàn luận với bạn về những gì xảy ra trong giờ học; - Trẻ được nhiều bạn yêu mến, thích được hoạt động cùng; - Có thái độ tốt hợp tác tích cực cùng bạn: Nhường nhịn bạn, giúp đỡ bạn, ...; - Năng động thay đổi nhóm bạn, giao tiếp tốt gần hết với các bạn

		- Chỉ nói chuyện, hoạt động cùng với vài bạn nhất định.	thoảng có mở rộng giao tiếp thêm với các bạn khác.	trong lớp, có nhiều nhóm bạn.
Khoảng quy đổi điểm		= [1,00 – 1,67] điểm	= [1,68 – 2,34] điểm	= [2,35 – 3,00] điểm

* Cách quy đổi điểm:

Mỗi tiêu chí sẽ có khoảng quy đổi điểm trung bình như bảng trên.

TTCGT được đánh giá dựa trên 3 mức độ: Thấp – Trung bình – Cao. Cụ thể, mỗi mức độ sẽ có khoảng quy đổi điểm:

- Mức độ thấp = [3,00 – 5,00]
- Mức độ trung bình = [5,01 – 7,00]
- Mức độ cao = [7,01 – 9,00]

3. KẾT LUẬN

Đề tài được tiến hành nghiên cứu dựa trên phương pháp nghiên cứu chính là phương pháp quan sát biểu hiện TTCGT của trẻ 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH. Vì thế, việc xây dựng hệ thống các tiêu chí và thang đánh giá các mặt biểu hiện của TTCGT càng chặt chẽ và đảm bảo tính logic sẽ giúp tác giả có cơ sở khoa học khi tiến hành quan sát và thu được kết quả đáng tin cậy. Trong suốt quá trình quan sát, người quan sát cần tuân thủ đúng các tiêu chí quan sát, mục đích quan sát, đối tượng quan sát, nội dung quan sát và cách thức tiến hành cũng như đánh giá kết quả cần dựa trên thang đánh giá đã xây dựng. Nhờ vậy, phương pháp quan sát sẽ giúp thu thập thông tin đầy đủ và đảm bảo tính đúng đắn nhằm thu được kết quả thực trạng biểu hiện TTCGT của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong hoạt động KPKH, qua đó làm căn cứ để đề xuất một số biện pháp nhằm tác động tích cực đến TTCGT của trẻ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hoàng Anh (chủ biên). *Hoạt động – Giao tiếp – Nhân cách*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội, 2007.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo. *Chương trình giáo dục mầm non*, Hà Nội, 15/2/2017.
3. Lê Xuân Hồng. *Một số đặc điểm giao tiếp của trẻ trong nhóm chơi không cùng độ tuổi*, luận án phó Tiến sĩ khoa học sư phạm – tâm lý, Đại học Sư phạm Hà Nội, 1996.
4. Hoàng Thị Phương. *Giáo trình lý luận và phương pháp hướng dẫn trẻ làm quen với môi trường xung quanh*, Nxb Đại học Sư phạm, 2008.

5. Nguyễn Xuân Thúc. *Nghiên cứu TTCGT của trẻ em mẫu giáo 5 – 6 tuổi trong hoạt động vui chơi*, luận án phó Tiến sĩ khoa học sư phạm – tâm lý, Hà Nội, 1997.

6. Võ Thị Uyên Vy. *Tính tích cực giao tiếp của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi trong việc làm quen với môi trường xung quanh*, luận văn thạc sĩ Tâm lý học, Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh, 2016.